

Moeraskoorts: de feiten

EIA of moeraskoorts is de laatste tijd veel in het nieuws. Tijd om de feiten over deze aandoening, waarvan een besmet paard levenslang drager blijft, op een rij te zetten.

*Paard met chronische EIA-infectie
(foto met dank aan prof. Debra Sellon)*

'Equine infectious anaemia' (EIA) is een virusziekte die koorts, vermagering en ernstige bloedarmoede bij paarden kan veroorzaken. De Nederlandse naam, 'moeraskoorts', is eigenlijk niet zo duidelijk, want ook in drogere gebieden kan de ziekte zich verspreiden. EIA verspreidt zich niet direct van paard naar paard, maar altijd via bloed. In België en Engeland zijn dit voorjaar enkele paarden, geïmporteerd uit Roemenie, geëuthanaseerd of geslacht omdat zij antistoffen tegen EIA hadden. Recent werd in Groot Brittannië een paard dat afkomstig was van een hippisch bedrijf in Bommel positief getest op EIA en vervolgens geëuthanaseerd. De nog op het bedrijf aanwezige paarden zijn inmiddels allemaal onderzocht en vooralsnog negatief bevonden.

Overdracht

Insecten, vooral dazen en stalvliegen, kunnen EIA overbrengen wanneer zij bloed meenemen van het ene naar het andere paard. Bloed kan ook worden overgebracht

door bijvoorbeeld injectienaalden. Maar in Nederland dienen alle dierenartsen weggoienaalden te gebruiken. De ziekte kan wel worden overgebracht door de instrumenten die gebruikt worden bij gebitsbehandeling. Zolang dierenartsen en gebitsverzorgers de instrumenten na iedere patiënt steeds zeer goed reinigen, zal dat niet gebeuren.

*tijdens een aanval
is het paard flink
besmettelijk*

Aangifteplichtig, niet bestrijdingsplichtig

Europese lidstaten zijn verplicht te garanderen dat geëxporteerde dieren vrij zijn van EIA. Ook voor export naar veel landen buiten de EU is een negatieve test voor EIA nodig (Coggins-test). Er is geen Europese regelgeving die lidstaten verplicht de ziekte

te bestrijden, maar veel landen om ons heen doen dat wel. In Nederland is EIA alleen aangifteplichtig maar niet bestrijdingsplichtig. Bij een eventuele verdenking dient u of uw dierenarts direct het landelijke meldnummer te bellen: (045) 546 31 88. De overheid zal vervolgens het bedrijf blokkeren en contactdieren onderzoeken om te voorkomen dat de ziekte zich verder verspreidt.

Levenslang besmet

Paarden die besmet worden met het EIA-virus blijven, als ze de eerste aanval overleven, levenslang drager van het virus. Bij deze paarden zal de ziekte steeds weer opflikkeren. Tijdens een aanval kunnen de volgende symptomen optreden: koorts, sloomheid, verlies van eetlust, vermagering. Verder treedt er afbraak van bloedplaatjes en rode bloedcellen op. Paarden kunnen tijdens een aanval sterven. Tijdens een aanval is het paard flink besmettelijk en kan een prik-kende daas of vlieg besmet bloed meenemen naar een ander paard. Onderzoek in Amerika

Dr. Kees van Maanen: "Tussen de aanvallen kunnen enkele weken tot vele maanden (soms zelfs jaren) zitten."

heeft uitgewezen dat wanneer paarden meer dan 200 meter uit elkaar staan, overdracht via insecten niet meer voorkomt.

Na 5 tot 30 dagen ziek

Een paard zal, als hij de acute vorm van EIA ontwikkelt, meestal 5 tot 30 dagen na besmetting ziek worden. Vaak zijn de eerste ziektesymptomen mild. Incidenteel kan een paard al direct aan de eerste aanval sterven, maar meestal zal het paard steeds weer periodes van koorts, sloomheid en eetlustverlies doormaken. Deze perioden duren doorgaans drie tot vijf dagen. Tussen de aanvallen kunnen enkele weken tot vele maanden (soms zelfs jaren) zitten. Als de episodes met koorts ernstig zijn en elkaar snel opvolgen zal het paard gaan slijten en de klassieke symptomen van EIA gaan vertonen: vermageren, oedeem onder de buik en aan de benen en bleke, gele slijmvliezen met puntbloedingen. Bij de meeste paarden zullen de aanvallen na ongeveer een jaar verdwijnen. De dieren worden dan symptomloze dragers die alleen opnieuw klachten vertonen wanneer

zij in stressvolle omstandigheden terecht komen of bijvoorbeeld met corticosteroiden worden behandeld.

incidenteel kan een paard al direct aan de eerste aanval sterven

Geen behandeling mogelijk

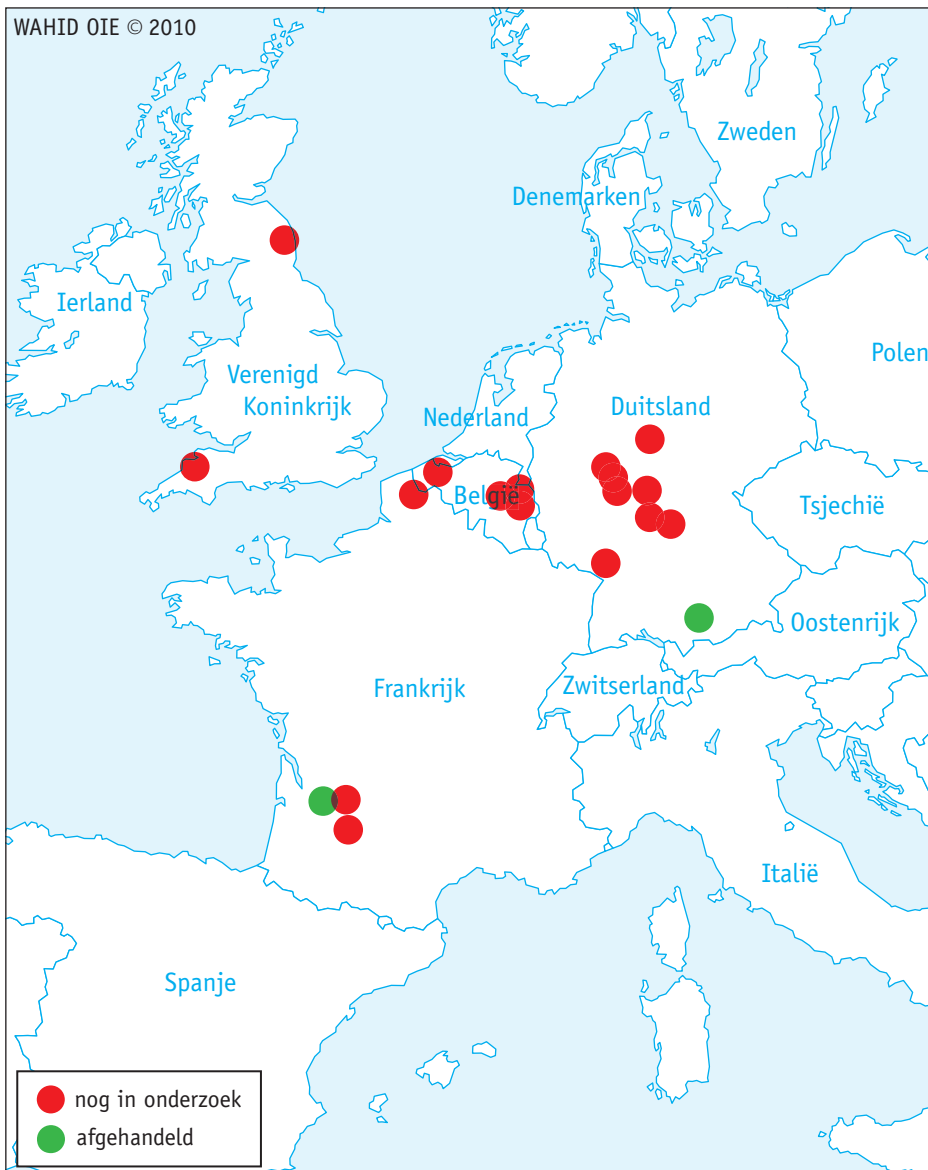
Er is geen specifieke therapie voor EIA en er is ook geen vaccin beschikbaar. Wel kunnen ondersteunende maatregelen genomen worden zoals isolatie van seropositieve paarden, goede verzorging met minimale stress, toedienen van ontstekingsremmers, bij ernstige bloedarmoede bloedtransfusies en eventueel antibiotica bij secundaire infecties met bacteriën. In de meeste Europese landen worden paarden die positief testen voor EIA geëuthanaseerd of geslacht, het alternatief is immers levenslange isolatie. Maar dit is geen algemene Europese regelgeving. Als er een geval in Nederland is, zullen de maatregelen van de overheid er op gericht zijn om andere lidstaten te vrijwaren. Afhankelijk van de situatie kan dit bijvoorbeeld door het paard te euthanaseren, het bedrijf te blokkeren of een paard volledig te isoleren.

Aantonen van EIA

Een besmetting met het EIA-virus wordt aangetoond door middel van een bloedtest. De standaardtest is de zogenaamde Cogginstest. Deze test wordt uitgevoerd bij het Centraal Veterinair Instituut in Lelystad. De test wordt uitgevoerd wanneer een paard naar een niet-EU land wordt uitgevoerd of wanneer er een verdenking is van EIA. Indien het om een verdenking gaat kan de uitslag in twee dagen bekend zijn. Paarden kunnen er echter lang over doen om antistoffen te ontwikkelen, daarom wordt het bloedonderzoek bij een serieuze verdenking nog enkele maanden later herhaald.

Voor vragen over EIA verwijzen we u naar de nVWA: www.vwa.nl, info@vwa.nl of via 0800-0488.

Dit artikel werd opgesteld met dank aan M.M. Sloet van Oldruitenborgh-Oosterbaan, L.S. Goehring en P.A. van Rijn

Uitbraken van EIA tussen 2005 en 2010: rode punten zijn gemelde uitbraken waar nog verder onderzoek plaatsvindt en groene punten zijn uitbraken die 'afgehandeld' zijn.